



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kulttuuripoliittinen selonteko
Kulturpolitisk redogörelse

Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpano

Sivistysvaliokunta 12.6.2026

ylijohtaja Juha Rintamäki, kulttuuriasiainneuvos Johanna Vuolasto

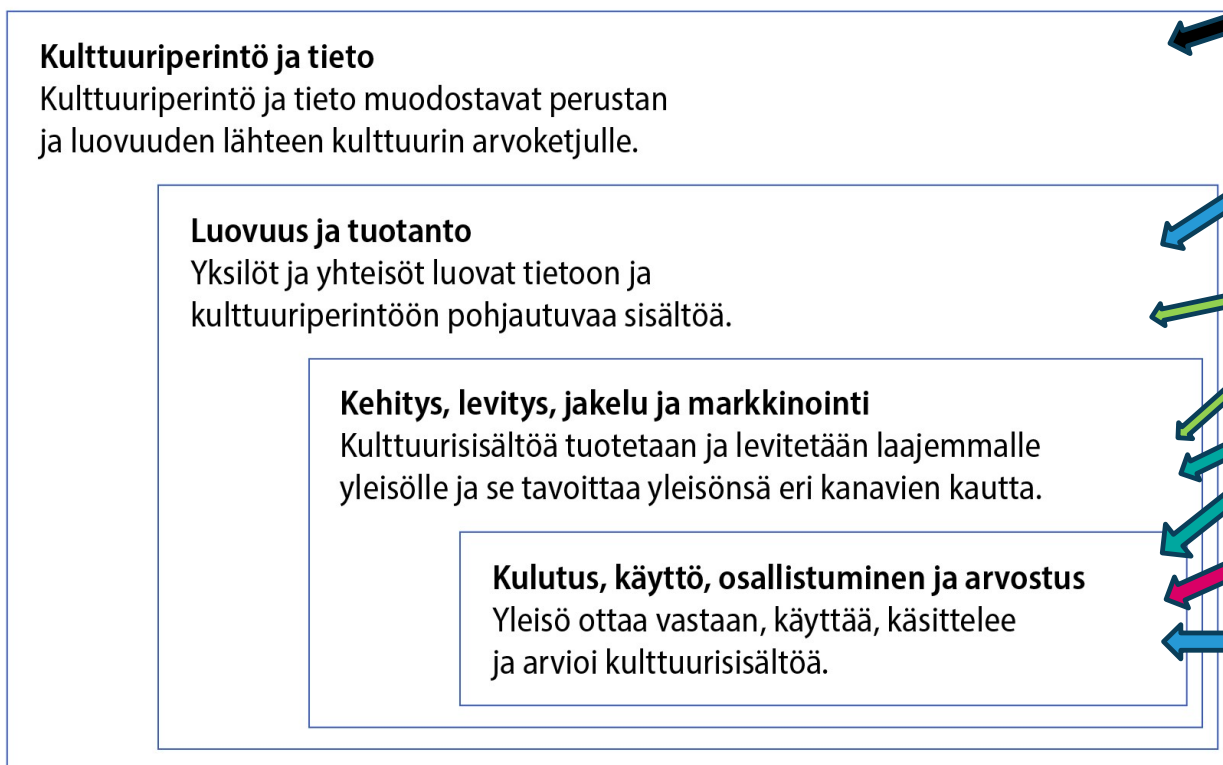
Eduskunnan kanta 10.10.2025, painopisteet

- Luovan alan elinkeinotoiminta ja kasvu vahvistuvat, vienti lisääntyy ja kansainväliset rakenteet kehittyvät.
- Taide- ja kulttuuripalvelut ovat saavutettavia kaikkialla Suomessa, kulttuuri jokaisen oikeutena,
- Tekijänoikeudet ja tekijöiden toimeentulo turvataan.
- Kansallinen kulttuuriperintö säilyy osana henkistä kriisinkestävyyttä.
- Lastenkulttuuri ja nuorten osallisuus vahvistuvat.
- Taide- ja kulttuuripalveluita hyödynnetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä syrjäytymisen ehkäisyssä ja integraatiossa.



Eduskunnan painopisteet arvoketjussa (lausuma 2, painopisteet)

Kulttuurin arvoketju



- Kansallinen kulttuuriperintö säilyy osana henkistä kriisinkestävyyttä.
- Tekijänoikeudet ja tekijöiden toimeentulo turvataan.
- Luovan alan elinkeinotoiminta ja kasvu vahvistuvat, vienti lisääntyy ja kansainväliset rakenteet kehittyvät.
- Taide- ja kulttuuripalvelut ovat saavutettavia kaikkialla Suomessa, kulttuuri jokaisen oikeutena,
- Lastenkulttuuri ja nuorten osallisuus vahvistuvat.
- Taide- ja kulttuuripalveluita hyödynnetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä syrjäytymisen ehkäisyssä ja integraatiossa.

Lisäksi: Arvoketjun läpäisevät toimenpiteet



Toimenpiteitä 59 kappaletta

- Kulttuuriperintö ja tieto 10 kpl
- Luovuus ja tuotanto 7 kpl
- Kehitys, levitys, jakelu ja markkinointi 15 kpl
- Kulutus, käyttö, osallistuminen ja arvostus 18 kpl
- Arvoketjun läpäisevät 9 kpl

Esimerkki toimenpidetaulukosta

Taulukko 3. Toimenpidetaulukko Kehitys, levitys, jakelu ja markkinointi

Toimenpide	Alkataulu	Vastuutaho	Yhteistyötahot
Tavoite: Luovien alojen BKT-osuus on kaksinkertaistunut alan elinkeinotoiminnan tukemisen ja kasvustrategian toimeenpanon seurauksena.			
18. Vahvistetaan TKI-toimintaa kulttuurialalla ja luovilla aloilla ottamalla huomioon kulttuurialan ja luovien alojen tarpeet valtion TKI-rahoitusta suunniteltaessa.	2027–	TEM, OKM, YM, UM, VNK, EU	BF, Sitra, elinvoimakeskukset, kunnat ja niiden kehitysyhtiöt, korkeakoulut, taide- ja teknologia-alat, säätiöt.
19. Luodaan kulttuuri- ja luoville aloille soveltuvia rahoitusmalleja investointeihin, pääomittamiseen, yhteisötalouteen ja osuustoimintaan sekä kumppanuuksia julkisten ja yksityisten rahoittajien välille.	2028–	OKM, TEM	Taide- ja kulttuurivirasto, BF, TESI, FIBAN, VC-rahastot, säätiöt, elinvoimakeskukset, yritykset, elinkeinoelämä, korkeakoulut.
20. Vahvistetaan julkisten ja yksityisten rahoittajien välistä yhteistyötä ja julkisten rahoitusvälineiden yhteensovittamista.	2026–	TEM, OKM	MMM, Taide- ja kulttuurivirasto, SES, Finnvera, elinkeinoelämä, yksityiset säätiöt ja rahoittajat, FIBAN, AVEK, Tesi, BF, elinvoimakeskukset, maakuntallitot, kunnat, kaupungit, välittäjätahot.
Tavoite: Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rooli osana ulkosuhteita on vahvistunut ja kansainvälistyminen ja viennin edistäminen tuottavat luoville aloille näkyvyyttä ja ansaintaa.			
21. Laaditaan taloudellista kasvua ja kansainvälistä näkyvyyttä lisäävä kulttuurin poikkihallinnollinen kansainvälistymisstrategia.	2026–	OKM, UM, TEM	Taide- ja kulttuurivirasto, Museovirasto, tiedotuskeskukset, yhteisöt, säätiöt, rahastot, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit.
22. Laaditaan toimintamalli kulttuuri- ja luovien alojen systemaattiseen ja pitkäjänteseen näkyvyyteen maakuvatyössä ja viennin edistämisessä ja vahvistetaan luovien alojen yritysten kansainvälistä tunnettuutta maakuvatyön avulla.	2026–	OKM, UM, TEM	TPK

Kulttuuri- ja taidepolitiikan päätöksenteko

Hallitus Eduskunta

PÄÄTÖKSENTEKO

- lainsäädäntö
- talousarviopäätökset
- hallituksen valvonta
- kansainvälisten sopimusten, selontekojen ja periaatepäätöksiä hyväksyminen
- kansalaisaloitteiden käsittely

Opetus- ja kulttuuri- ministeriö (OKM)

Kulttuuriministeri

Kulttuuri- ja taidepolitiikan
osasto (KUPO)

VALMISTELU, JOHTAMINEN, OHJAAMINEN, RAHOITUS

- kulttuuripolitiikan, strategioiden, selontekojen ja lakien valmistelu
- virastojen ja kansallisten taidelaitosten ohjaaminen
- rahoitus (strategiset avustukset, harkinnanvarainen perusrahoitus ja VOS)

Virastot

Taide- ja kulttuurivirasto

Museovirasto

Kansallisarkisto

Opetushallitus

TOIMEENPANO JA OHJAUS

- operatiiviset toimialaan liittyvät tehtävät
- käytännön kulttuuripolitiikan toteuttaminen
- apurahojen ja avustusten myöntäminen
- kulttuuriperinnön, kulttuurin ja taiteen edistäminen

Uudet virastot
keskeisessä
roolissa
toimeenpanossa

Vaikuttavan toimeenpanon johtaminen ja työnjako

Vaikuttavuuden johtamisen osa-alueet

	Kulttuuripoliittikka	Virastot, kunnat, hyvinvointialueet, julkinen sektori	Kulttuuri-organisaatiot ja -yhteisöt
Ohjaus	Tavoitteet, lait, asetukset, ohjaus	Strateginen suunnittelu ja johtaminen	Muutosprosessit, tavoitteiden mukainen toiminta ja käytännöt
Voimavarojen hallinta	Rahoitusjärjestelmä, rahoituksen myöntökriteerit ja kohdentaminen	Talouden suunnittelu ja henkilöresurssien allokatio	Organisaatiokohtainen talouden ja toiminnan suunnittelu, resursointi, osaaminen
Tiedolla johtaminen	Vaikuttavuustiedon määrittely ja tiedolla ohjaaminen	Vaikuttavuustiedolla johtaminen, alueiden välinen vertailu	Vaikuttavuustiedon tuottaminen, käytännön tietoperustainen kehittäminen
Mittaaminen ja arviointi	Kansalliset mittaristot, tilastot, rekisterit, seurannat	Toimenpiteiden raportointi, seuranta, arviointi	Prosessien ja toiminnan vaikuttavuuden mittaaminen

Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpano tapahtuu yhdessä, tärkeää on tunnistaa oma rooli toimeenpanossa.



Keskeistä toimeenpanossa

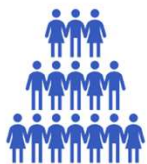
- Toimeenpanossa keskeisenä teemana on kriisinkestävyys ja resilienssi sekä kulttuuri- ja luovien alojen talouden kasvu. Erityisenä painopisteenä lasten ja nuorten hyvinvointi ja taiteilijoiden aseman vahvistaminen.
- Kansainvälistymisstrategialla tavoitellaan merkittävää kasvua ja luovien alojen näkyvyyttä
- Toimenpiteissä pyritään hallinnonalat ylittävään yhteistyöhön ja niitä päivitetään joustavasti yhdessä toimialan kanssa
- Toimeenpanon tueksi perustetaan kulttuuripoliittinen ylivaalikautinen toimielin, jonka tehtävä on varmistaa poikkihallinnollisen yhteistyön toteutuminen

Toimeenpano edellyttää osallistavaa otetta

- Tarvitaan laajaa hallinnonalat ylittävää yhteistyötä
- Valtion, aluehallinnon ja kuntien lisäksi koko kulttuurikentän, poliittisten päättäjien, yritysten ja rahoittajien osallistumista.
- Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpano onnistuu jos kaikki ottavat toimeenpanosta vastuuta ja löytävät sopivat yhteistyötahot.



Kulttuurikierros numeroina



1036

osallistujaa



47

kansallista dialogia



48

panelistia, joista 7 kansanedustajaa



40

valtionhallinnon virkamiestä



7

Suomi 110 kulttuuritekoehdokasta



9

esimerkkiä selonteon toimeenpanosta eri puolilla Suomea

Kulttuurikierros nosti esiin 110 kulttuuritekoa

Kulttuurikierros nosti esiin innovatiivisia ja innostavia kulttuuritekoja eri puolilta Suomea.

Tavoitteena on tuoda monipuolinen suomalainen kulttuuri ja taide laajemmin yhteiseen tietoisuuteen.

Kokonaisuus julkaistaan ensi vuonna. Ehdota sinäkin kulttuuritekoa aineettomaksi syntymäpäivälahjaksi 110-vuotiaalle Suomelle!

[Hanke: Suomi 110 vuotta – ehdota kulttuuritekoa! - Otakantaa.fi](https://www.otakantaa.fi/hanke/suomi-110-vuotta-ehdota-kulttuuritekoa)



Kiitos

Toimeenpanosuunnitelma löytyy
osoitteesta okm.fi/kulttuuriselonteko

johanna.vuolasto@gov.fi



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET



Kulttuuripoliittinen selonteko
Kulturpolitisk redogörelse